

чайних громадян та громадських організацій вона створює нові можливості брати участь у державному управлінні і впливати на нього. Тому під час впровадження реформи дуже важливо почути думку громадськості.

ЧИ ВПЛИВАЮТЬ ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ НА ДЕРЖАВНІ РІШЕННЯ В УКРАЇНІ?

Поки що не надто багатий досвід України в організації публічних консультацій виявився не таким успішним, як в інших європейських країнах.

Самих майданчиків — від періодичних громадських обговорень до постійних громадських рад при міністерствах та центральних органах влади — створено чимало. Однак ефективність публічних консультацій є низька.

Річ у тому, що законодавство не зобов'язує урядовців зважати на результати громадських обговорень. Тож громадські організації мають об'єднати свої зусилля і домогтися, щоб такі зобов'язання були чітко визначені в законі.

ПОЛІТИЧНА РЕФОРМА

очима громадськості

МАТЕРІАЛИ ПІДГОТОВАНО В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ЦЕНТРІ РЕФОРМ

www.cure.org.ua

ЩО ТАКЕ ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ?

Публічні консультації — це обговорення рішень органів державної влади з громадянами (зацікавленими сторонами). Влада залучає до таких заходів не всіх громадян, а лише тих, на кого обговорюване рішення впливатиме безпосередньо.

НАВИЩО ПРОВОДЯТЬ ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ?

В країнах демократії, з вільною конкуренцією політичних сил та великою часткою приватного капіталу в економіці, виникає багато груп інтересів. Такі групи змагаються за те, щоб уряд ухвалив саме те рішення, яке вигідне для них. Звичайний громадянин може брати участь у виробленні державної політики лише під час виборів. Натомість групи інтересів намагаються впливати на владу і в період між виборами.

Кожне рішення уряду викликатиме підтримку одних груп і невдоволення чи опір інших. Демократичний уряд прагне здобути якнайширшу підтримку своїх дій серед громадськості і збалансувати різні інтереси. І для цього використовує публічні консультації.

З іншого боку, громадськість і зацікавлені сторони (групи інтересів) хочуть мати легітимну можливість постійно впливати на державну політику. Публічні консультації їм потрібні для того, щоб:

- заявляти владі про свою позицію, обстоювати свої цінності, навести свої аргументи;
- поліпшувати якість ухвалюваних рішень і політики загалом;
- брати участь у державному управлінні;
- розуміти, навіщо уряд ухвалює те чи те рішення, підтримувати важливе для суспільства рішення і водночас контролювати його виконання.

У ЯКИХ КРАЇНАХ ВОНИ ВІДБУВАЮТЬСЯ?

Найбагатший досвід у тій царині мають Канада, Нова Зеландія, країни Європейського Союзу, Європейський Союз загалом. До публічних консультацій у тій чи тій формі вдаються також більшість інших демократичних країн світу.

ХТО ПРОВОДИТЬ ПУБЛІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ?

Зазвичай такі консультації ініціюють і організують органи влади у найширшому розумінні: уряд, інші центральні органи влади, місцеві адміністрації, місцеві ради — тобто всі ті інституції, які ухвалюють важливі для зацікавлених сторін рішення.

ЯК УРЯД РЕАГУЄ НА ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ?

Публічні консультації відбуваються перед ухваленням рішень, але не замість них. Під час обговорень громадськість і зацікавлені сторони висловлюють свою позицію і пропонують альтернативні варіанти. А урядовці дізнаються, як суспільство сприйме те чи те рішення. Тому краще усвідомлюють його можливі наслідки.

Одержану під час громадських обговорень інформацію органи влади використовують для того, щоб відкоригувати остаточне рішення. Відкориговане рішення не може відхилитися від ідеологічного курсу уряду, який бере на себе також політичну відповідальність за державну політику.

ЧОМУ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ РЕФОРМИ ПОТРЕБУЄ ПУБЛІЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ?

Масштабна політична реформа зачіпає інтереси багатьох сторін: політичних партій, місцевих адміністрацій, місцевого самоврядування. Для зви-